

Evolució de la pime industrial catalana al 2019 i perspectives per al 2020

Gener de 2020

0 Introducció

En aquest INFORMES PIMEC recollim l'evolució de la pime industrial catalana l'any precedent, el 2019, així com les perspectives que ofereix el 2020. Es tracta de la cinquena edició d'aquest tipus d'exercici, que descansa en un sistema d'enquestes sobre les principals variables econòmiques que defineixen la conjuntura empresarial: vendes, exportació, inversió i ocupació.

En aquesta edició hi incorporem tres preguntes addicionals: una sobre si el fet de disposar de govern a l'estat espanyol influirà en les decisions d'inversió i de creació a llocs de treball; la segona sobre com ha evolucionat el consum energètic per unitat al 2019, i la tercera relativa a la dificultat o no per trobar personal qualificat en el mercat de treball.

1 Fitxa tècnica i metodologia de l'enquesta

L'enquesta que es presenta en aquest document ha estat realitzada per l'empresa GESOP.

Aquesta és la fitxa tècnica de l'enquesta realitzada:

- **Tècnica d'investigació:** Entrevistes telefòniques assistides per ordinador (CATI).
- **Àmbit geogràfic:** Catalunya.
- **Univers:** Empreses industrials amb assalariats, amb un màxim de 250 treballadors.
- **Número d'entrevistes:** 400.
- **Persona entrevistada:** El propietari, gerent o director financer de l'empresa.
- **Tipus de mostreig:** Selecció aleatòria de les empreses a entrevistar a partir d'un directori, tenint en compte quotes no creuades d'activitat (9 segments), de grandària de l'empresa (3 segments) i territori (2 segments).
- **Ponderació:** Els resultats obtinguts s'han ponderat pel valor afegit brut de les empreses, seguint la distribució real per grandària, sector i territori.
- **Error de la mostra:** +/- 5,0% per un nivell de confiança del 95,5% i $p=q=0,5$.
- **Treball de camp:** Del 7 al 20 de gener de 2020.

En relació a la ponderació dels resultats, quan es fa referència al percentatge de respostes no s'ha d'entendre com a nombre d'empreses sinó com a proporció d'activitat (en termes de VAB) assignable a les pimes. Per conèixer els resultats per dimensió d'empresa, es pot consultar l'annex 1 tenint present que, com que

es tracta de mostres que individualment són baixes, el marge d'error augmenta i, lògicament, els resultats parcials s'han d'interpretar amb gran prudència.

La classificació utilitzada tant en l'annex citat com en el document s'ha fet distingint entre:

- Microempresa (menys de 10 treballadors)
- Petita empresa (entre 10 i 49 treballadors)
- Mitjana empresa (entre 50 i 249 treballadors).

Les activitats incloses en la mostra per a realitzar el treball de camp són aquestes:

- Energia, gas, aigua i reciclatge
- Indústries extractives no energètiques
- Indústries químiques
- Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
- Material de transport
- Indústria alimentària
- Indústria tèxtil, cuir i confecció
- Indústria del paper, arts gràfiques
- Cautxú, fusta i altres indústries

2 Les vendes de la pime industrial al 2019

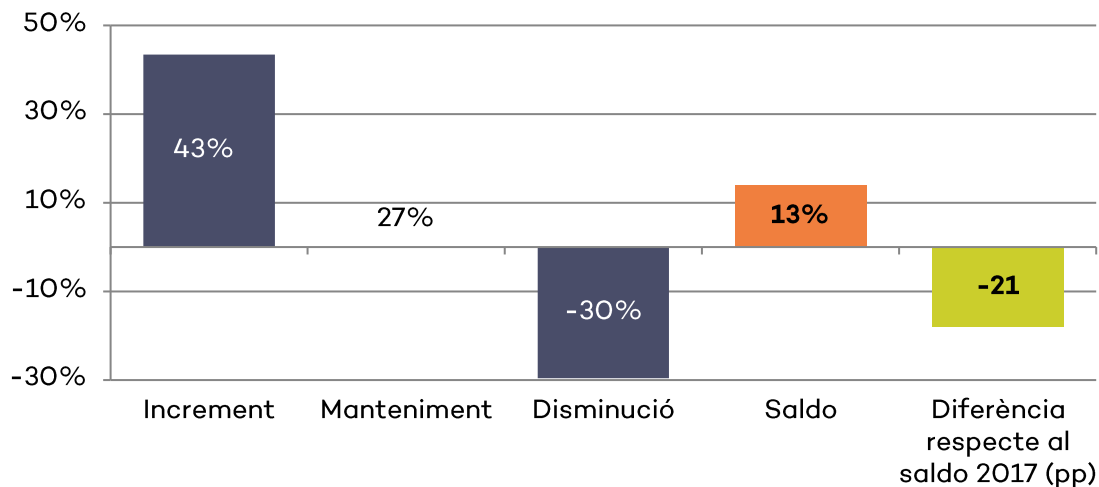
2.1 Evolució de la xifra de vendes

Les vendes de les pimes industrials al 2019 han experimentat una evolució positiva, per bé que menys que en els anys anteriors. El saldo de variacions (increment–disminució) és positiu del 13%, però molt menys que al 2018.

Malgrat això, les empreses que han augmentat les seves vendes ho han fet de mitjana un 12,8%, un percentatge inferior a l'enregistrat per part de les empreses que han vist reduir la venda, que ho han fet de mitjana un 13,7%. Tot plegat dona un augment de les vendes globals del sector industrial que xifrem en el 0,6% en termes corrents, un valor que es correspon amb la desacceleració del sector industrial que s'ha produït al llarg del 2019.

Per dimensió, les petites empreses presenten una evolució més favorable que les mitjanes, i aquestes, millor que les microempreses, que han vist reduir les seves vendes.

Gràfic 1. Evolució de la xifra de vendes al 2019 (% de respostes ponderades per VAB)

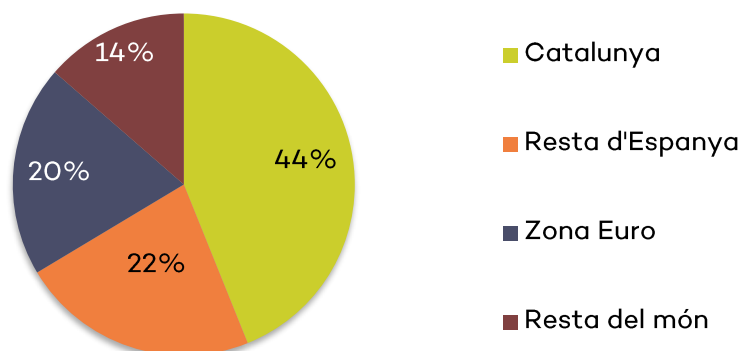
2.2 Destinació geogràfica de les vendes

Les pimes industrials catalanes destinen un 44% de les seves vendes al mercat interior català. L'exportació és el segon mercat (34%, per un 20% la zona euro), mentre que la resta d'Espanya és el tercer mercat, amb un 22%.

El mercat català de les pimes industrials té el mateix pes al 2019 que al 2018; en canvi, baixa tres punts percentuals la importància del mercat "resta d'Espanya" (que venia de representar el 25%), i augmenten tant el mercat de la zona euro (que passa del 19% al 20%), com la "resta del món", que passa del 12% al 14%.

Tal com es ve enregistrant els darrers anys, les empreses de menor dimensió, les microempreses, estan orientades sobretot al mercat català (70% de les enquestades). Com més grans són les empreses, menys important és el mercat català i major rellevància adquireix l'exportació (10% les microempreses, 24% les petites, 46% les mitjanes).

Gràfic 2. Distribució de les vendes segons la destinació geogràfica al 2019 (% de respostes ponderades per VAB)

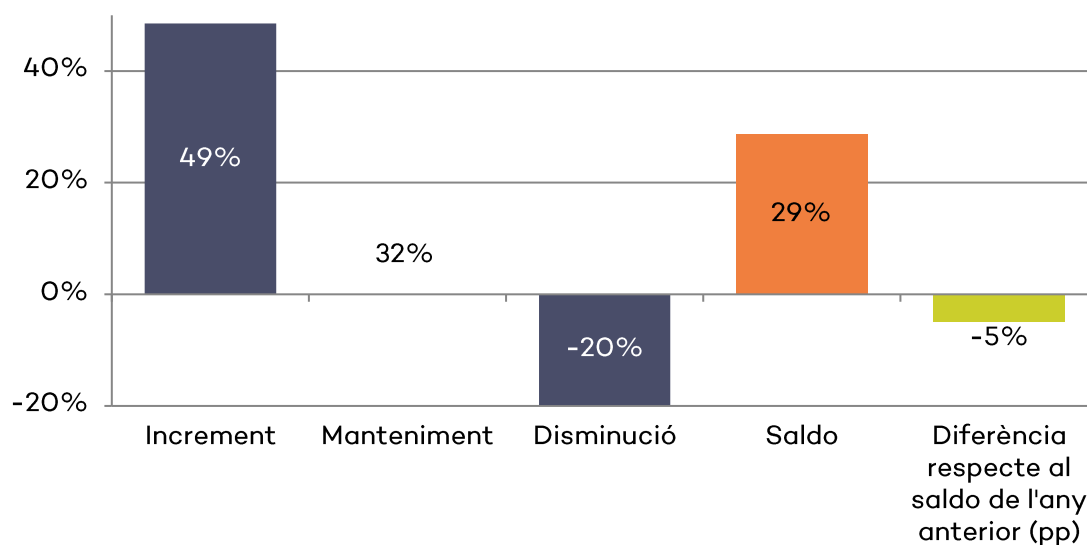
2.3 Evolució de les exportacions

Les exportacions de la pime industrial catalana han experimentat un bon comportament al 2019. El saldo de respostes ponderat per VAB és positiu d'un 29%. Per bé que és 5 punts inferior al de 2018, el saldo en qüestió s'ha d'interpretar com a positiu tenint present la desacceleració en els països més avançats, com ara Alemanya, demandants de producte industrial.

Tanmateix, cal recordar que les dades macroeconòmiques provisionals indiquen que Catalunya tornarà a obtenir uns molt bons registres exportadors el 2019, de manera que els resultats de la nostra enquesta són coherents amb la dinàmica agregada de l'economia catalana.

Per dimensió d'empresa, les empreses que més han augmentat les seves exportacions han estat les mitjanes, seguides de les petites i, a una certa distància, les microempreses.

Gràfic 3. Evolució de les exportacions al 2019 (% de respostes ponderades per VAB)

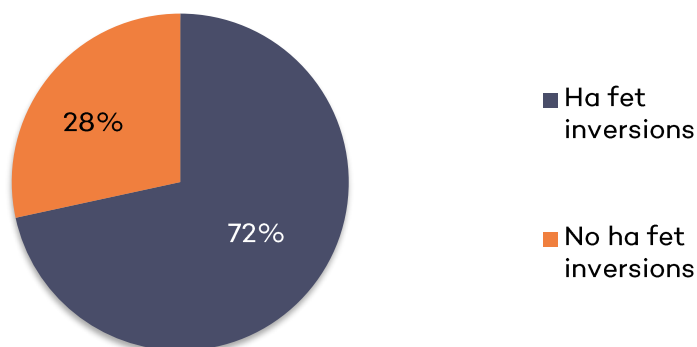
3 La inversió de les pimes industrials al 2019

3.1 Activitat inversora

L'activitat inversora no s'ha vist afectada per l'alentiment general de l'economia, atès que al 2019 un 72% del sector industrial pime ha fet inversions. Aquest valor és superior al de l'any anterior (66%) i també al del 2017 (67%).

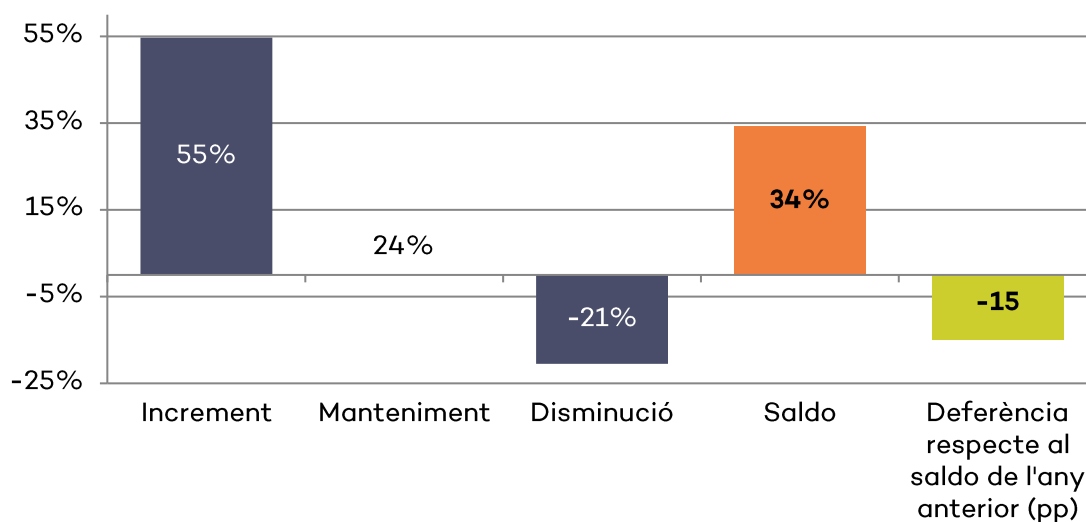
Els resultats segons dimensió d'empresa posen en relleu que les més inversores són clarament les pimes de dimensió més gran, és a dir, les mitjanes (annex 1).

Gràfic 4. Activitat inversora al 2019 (% de respostes ponderades per VAB)

De les empreses industrials que han invertit, un 55% han augmentat la inversió respecte al 2018 i només un 21% l'han disminuït. El saldo entre les que han invertit més i les que han invertit menys que l'any anterior (un 34%) és inferior al del 2018, però l'hem de considerar positiu en el context econòmic de l'exercici.

Gràfic 5. Evolució de les inversions al 2019 (% de respostes ponderades per VAB)

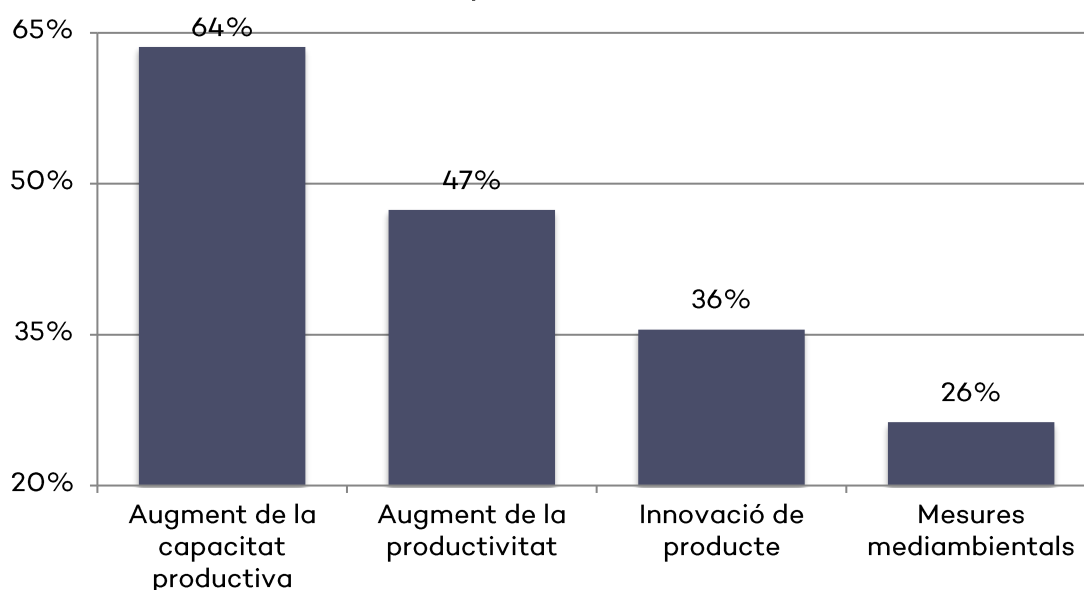

3.2. Finalitat de les inversions

Els principals objectius de les inversions realitzades per les pimes industrials catalanes el 2019 han estat augmentar la capacitat productiva (un 64% de les empreses que han invertit), l'augment de productivitat (47%), la innovació de producte (36%) i, a una certa distància, la inversió en mesures mediambientals.

La inversió en augment de capacitat ha estat més elevada com més gran és la dimensió de l'empresa (veure detall a l'annex 1).

Gràfic 6. Finalitat de les inversions al 2019 (% de respostes ponderades per VAB entre les pimes que han invertit)

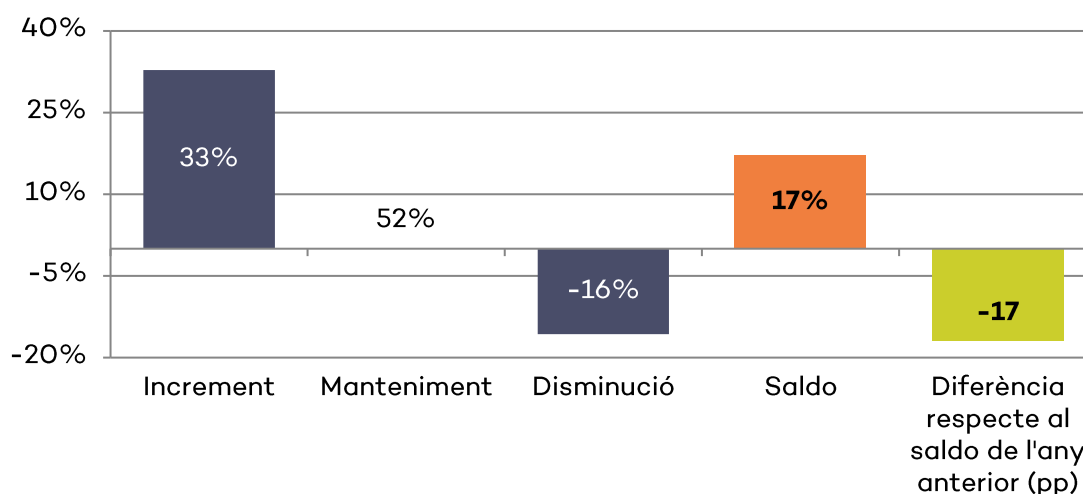

4 L'ocupació a les pimes industrials catalanes el 2019

En sintonia amb els resultats presentats fins a aquest punt, l'ocupació a les pimes industrials ha augmentat durant el 2019 en un 33% dels casos, un cop ponderats pel VAB, mentre que ha disminuït en un 16%. Això suposa un saldo positiu del 17%, per bé que 17 punts per sota del saldo enregistrat l'any anterior. El gruix de les empreses (un 52%) han mantingut estables les seves plantilles.

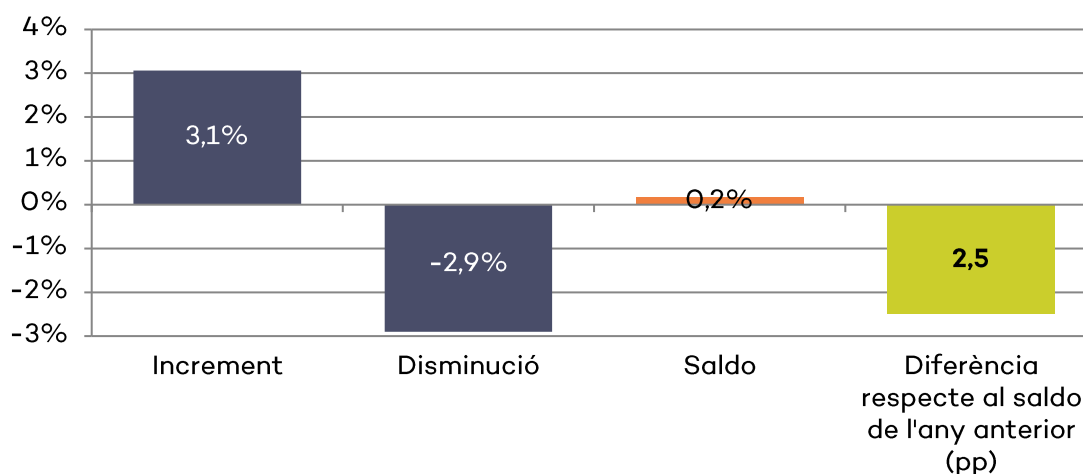
Per dimensió, les empreses petites i mitjanes han tingut un millor comportament en augment de plantilla que no pas les microempreses, les quals bàsicament les han mantingut estables.

Gràfic 7. Evolució de les plantilles al 2019 (% de respostes ponderades per VAB)

Les empreses amb un millor comportament en matèria de creació d'ocupació al 2019 són les petites, que l'han fet créixer un 1,8%; les mitjanes un 0,1%, mentre que les microempreses l'han reduït en un 3,7%. En conjunt, la creació neta d'ocupació a la pime industrial ha estat d'un 0,2% respecte al 2018.

Gràfic 8. Variació de l'ocupació a la pime industrial al 2019 (% de respostes ponderades per VAB)

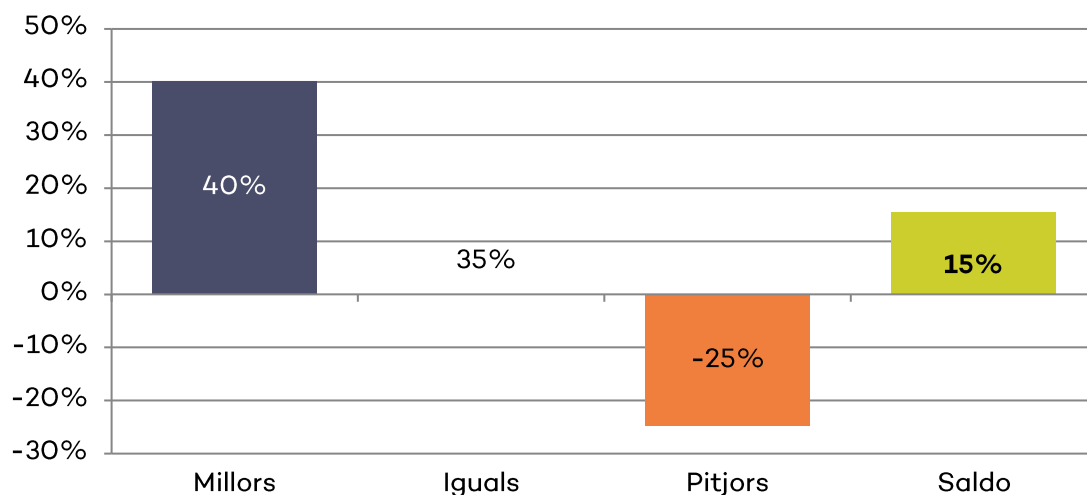

5 Els resultats de l'any

Els resultats de l'any 2019 per a les pimes industrials han estat moderadament millors que els del 2018. En efecte, el 40% del sector ha enregistrat millors resultats, un 35% iguals i un 25%, inferiors. El saldo entre millors i pitjors resultats (15%) és una mica inferior al del 2018, any en què es va xifrar en el 19%.

Per dimensions, el millor comportament correspon a les mitjanes i petites empreses. Les microempreses comptabilitzen més "pitjors" resultats que no pas "millors" (veure annex 1).

Gràfic 9. Resultats de l'exercici 2019 respecte als resultats de 2018 (% de respostes ponderades per VAB)

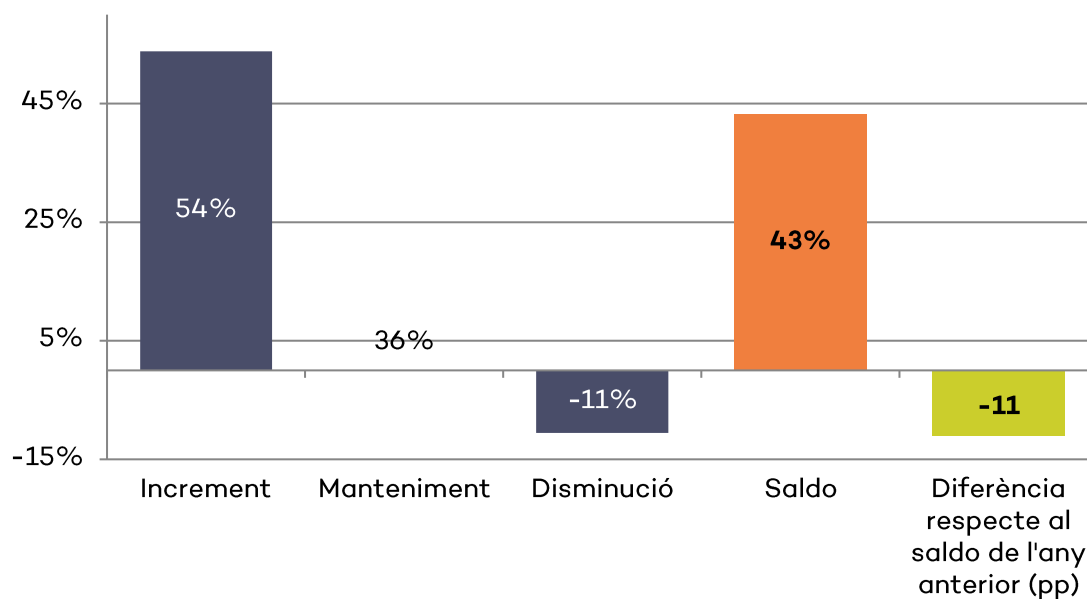
6 Previsions de les pimes industrials catalanes per al 2020

6.1 Previsió de l'activitat global

Com cada any, en l'enquesta també contemplem les perspectives de les pimes industrials per a l'any següent, el 2020. Les previsions, segueixen essent força optimistes: les perspectives en relació amb l'activitat global són, en un 54%, que aquesta augmentarà, mentre que la disminució representa un 11%; s'obté doncs un saldo de respostes del 43% positiu. Tot i ser favorable, suposa 11 punts percentuals menys que els resultats d'ara fa un any.

Per dimensió d'empresa, les més optimistes són les mitjanes, seguides de les petites i, en darrer lloc, les microempreses (veure annex 1).

Gràfic 10. Perspectives per al 2020 respecte a l'activitat global (% de respostes ponderades per VAB)

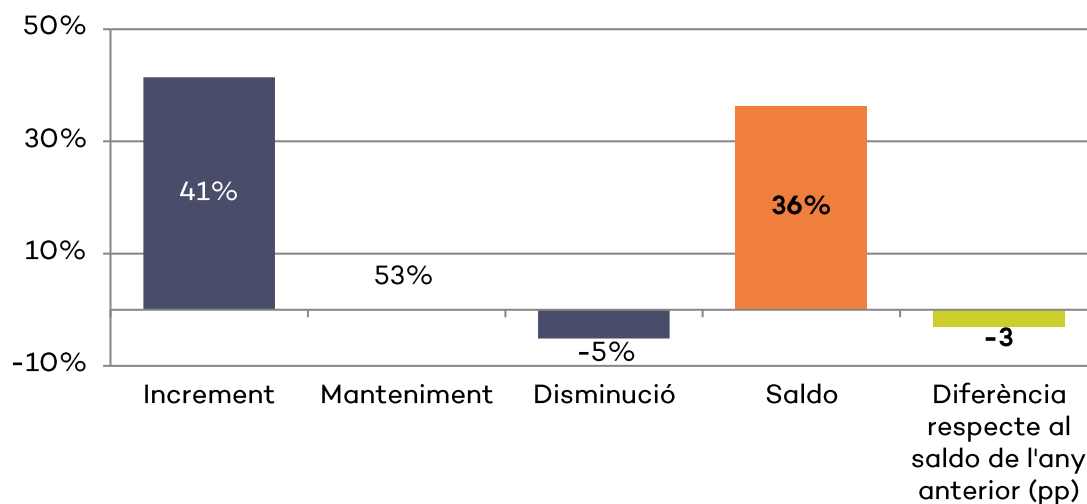

6.2 Previsió d'exportacions

Un 41% de respostes ponderades preveuen unes exportacions superiors a les del 2019. Només un 5% preveuen disminuir l'exportació, amb la qual cosa el saldo positiu és del 36%. Aquest saldo, essent molt positiu, és una mica inferior al del 2018 (3 punts percentuals).

Per dimensió, les mitjanes empreses són les que enregistren unes perspectives més positives (annex 1).

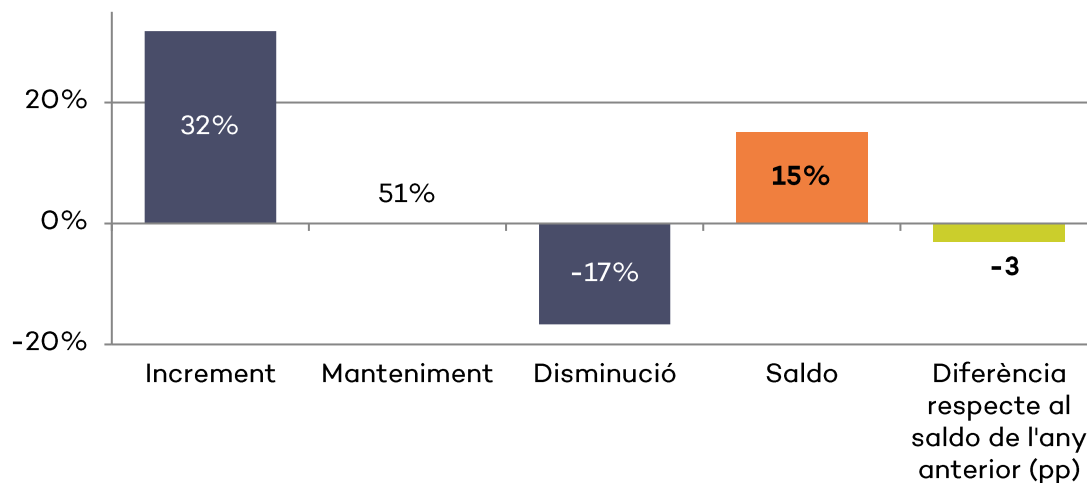
Gràfic 11. Perspectives per al 2020 respecte a les exportacions (% de respostes ponderades per VAB)

6.3 Previsió d'inversions

Pel que fa a les inversions, la previsió també és positiva, amb un saldo del 15% favorable a l'augment. Un percentatge prou rellevant (el 51%) d'empreses consideren que la inversió es mantindrà a un nivell similar al de 2019.

Gràfic 12. Perspectives per al 2020 respecte a les inversions (% de respostes ponderades per VAB)

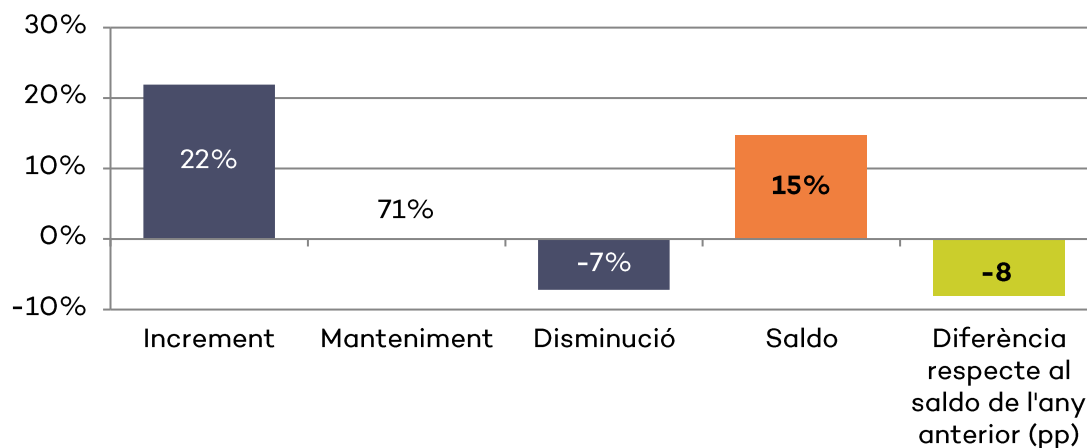

6.4 Previsió de plantilles

Finalment, pel que fa a la previsió de variacions en les plantilles a la pime industrial, destaca que prop de dues terceres parts no preveu canvis en el nombre de persones ocupades.

Per a aquelles pimes que preveuen canvis, el sentit global és positiu, amb un saldo del 23%, millor encara que el registre de l'any anterior.

Gràfic 13. Perspectives per al 2020 respecte a les plantilles (% de respostes ponderades per VAB)

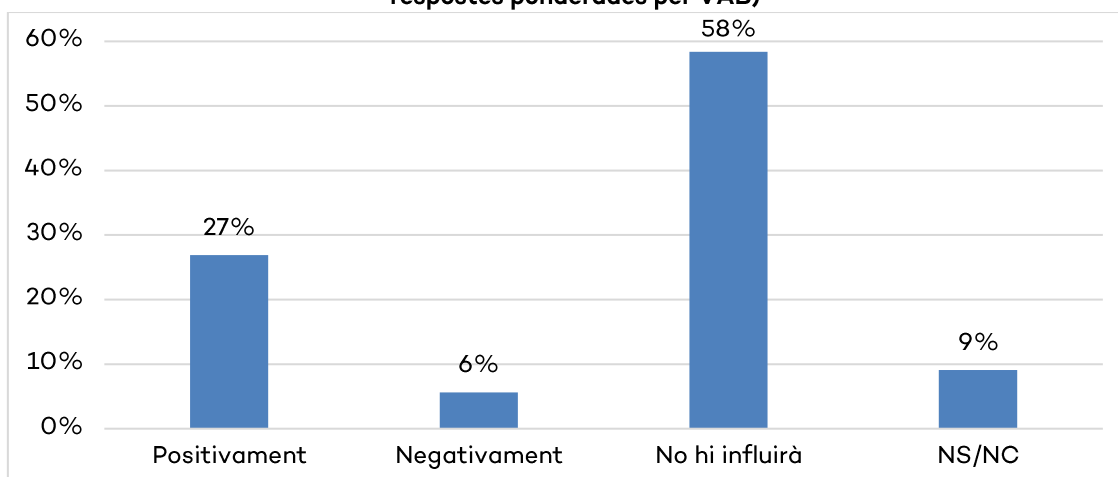
7 Influència de l'acord de govern a l'Estat sobre la inversió i la creació de llocs de treball de les pimes

En l'enquesta d'enguany hi hem incorporat una pregunta relativa a si l'acord de govern assolit recentment a l'Estat espanyol tindria alguna incidència sobre les decisions d'inversió i de creació d'ocupació.

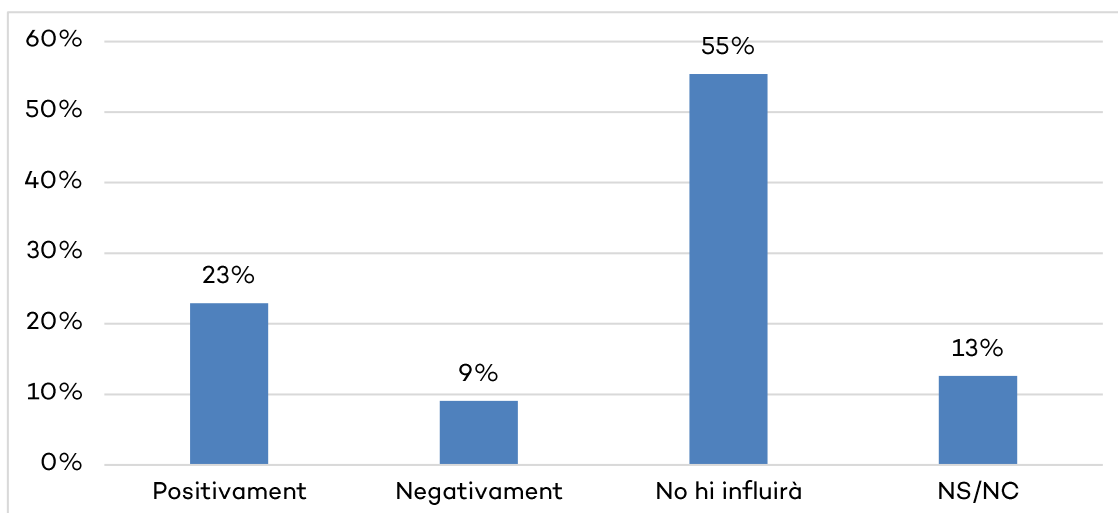
Els resultats obtinguts en un cas i l'altre posen en relleu que la influència del factor considerat és limitada. En el cas de les inversions, el 58% del sector entén que el fet de disposar de govern no tindrà cap influència sobre les decisions d'invertir; en el cas de la creació d'ocupació, aquest percentatge és del 55%.

L'afectació positiva és del 27% sobre les inversions i del 23% sobre la creació d'ocupació.

Gràfic 14. Com influirà en les seves decisions d'inversió el fet de tenir acord de govern? (% de respostes ponderades per VAB)

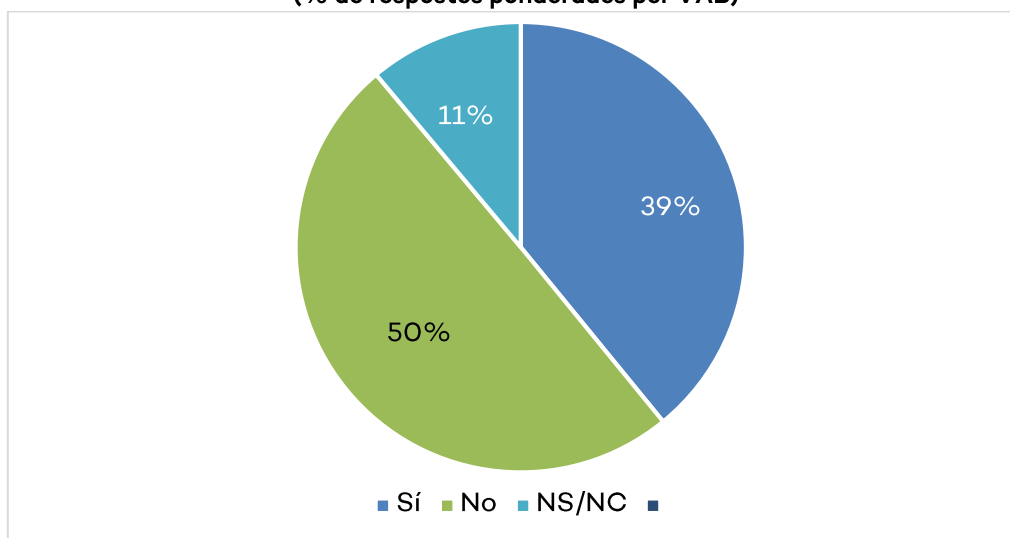
Gràfic 15. Com influirà en les seves decisions de crear ocupació el fet de tenir acord de govern? (% de respostes ponderades per VAB)

8 Altres preguntes: consum energètic i mà d'obra qualificada

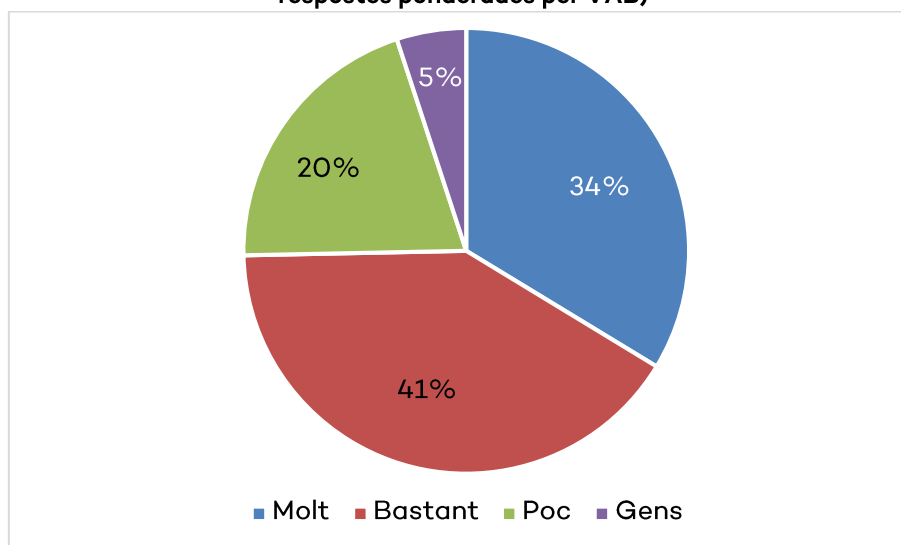
En l'enquesta d'enguany hi hem afegit dues altres preguntes. La primera, relativa a si les empreses han reduït el seu consum energètic per unitat de producte fabricada. El resultat és que un 39% sí que l'ha reduït, un 50% no ho ha fet i un 11% no ho sap o no ho contesta.

Gràfic 16. A la seva empresa, s'ha reduït el consum energètic per unitat de producte fabricada? (% de respostes ponderades per VAB)

La segona pregunta fa referència a la dificultat de les pimes industrials per trobar personal qualificat. La resposta obtinguda és força clara: al 75% dels enquestats els costat bastant o molt. Al 25% restat els costa poc (20%) i a un 5% no li costa gens.

Gràfic 17. A la seva empresa, els costa trobar personal qualificat en el mercat de treball? (% de respostes ponderades per VAB)

**Annex 1. Resultats de l'enquesta per dimensió d'empresa ponderats
per VAB (en %)**

	Total	Micro	Petita	Mitjana
Evolució de la xifra de vendes al 2019				
Les vendes han augmentat	43,4	26,5	46,2	46,1
Les vendes han disminuït	29,6	39,6	26,4	28,9
Les vendes s'han mantingut	27,1	34	27,4	25
Distribució de les vendes segons la destinació geogràfica al 2019				
Catalunya	43,9	69,9	53,3	30,9
Resta d'Espanya	22,5	20,0	22,7	23,1
Zona Euro	20,0	7,1	15,9	26,1
Resta del món	13,6	3,0	8,2	20,0
Evolució de les exportacions al 2019				
Les exportacions han augmentat	48,5	37,3	40,7	54,0
Les exportacions han disminuït	19,8	15,8	16,1	22,3
Les exportacions s'han mantingut	31,6	44,9	43,2	23,8
Activitat inversora al 2019				
Ha fet inversions	71,6	41,9	64,5	84,2
No ha fet inversions	28,4	58,1	35,5	15,8
Destinació econòmica de les inversions al 2019				
Augment de la capacitat productiva	63,6	52,8	57,6	68,0
Augment de la productivitat	47,4	33,9	44,6	50,6
Mesures mediambientals	26,3	22,0	21,8	29,2
Innovació de producte	35,5	26,9	31,5	38,6
Evolució de les plantilles al 2019				
Ha incrementat la plantilla	32,8	12,4	29,8	40,2
Ha disminuït la plantilla	15,7	17,4	16,6	14,6
Ha mantingut la plantilla	51,6	70,2	53,6	45,2
Grau de variació de les plantilles al 2019				
Increment agregat brut de les plantilles	3,1	2,2	3,0	3,3
Disminució agregada bruta de les plantilles	-2,9	-5,9	-1,2	-3,2
Saldo agregat de variació de les plantilles	0,2	-3,7	1,8	0,1
Resultats de l'exercici 2019 respecte als resultats de 2018				
Millors	39,5	24	41,4	42,4
Iguals	34,4	37,3	35,7	32,8
Pitjors	24,3	37,5	21,6	22,6

	Total	Micro	Petita	Mitjana
Perspectives per al 2020 respecte a l'activitat global				
L'activitat global augmentarà	52,0	35,0	45,7	60,6
L'activitat global disminuirà	10,2	13,4	9,5	9,8
L'activitat global es mantindrà igual	34,4	43	39,6	28,8
Perspectives per al 2020 respecte a les exportacions				
Les exportacions augmentaran	40,5	20,9	33,9	50,1
Les exportacions disminuiran	5,0	3,4	9,4	2,6
Les exportacions es mantindran	52,2	68,3	53,2	47,3
Perspectives per al 2020 respecte a les inversions				
La inversió augmentarà	30,3	21,0	29,5	33,3
La inversió disminuirà	15,9	15,7	14,0	17,1
La inversió es mantindrà	49,0	55,2	50,8	46,1
Perspectives per al 2020 respecte a les plantilles				
La plantilla augmentarà	21,6	11,0	20,7	25,0
La plantilla disminuirà	7,1	7,4	6,8	7,1
La plantilla es mantindrà	69,9	77,1	69,8	67,9
Afectació de tenir acord de govern sobre les decisions d'inversió				
Positivament	26,9	23,4	33,1	23,8
Negativament	5,6	12,4	8,8	1,7
No hi influirà	58,4	51,1	48,9	66,5
No ho sap	7,9	12,5	7,4	7
No contesta	1,2	0,5	1,9	1,0
Afectació de tenir acord de govern sobre les decisions de crear llocs de treball				
Positivament	22,9	18,5	33,1	17,6
Negativament	9,1	15,1	13,8	4,4
No hi influirà	55,4	48,9	39,8	67,2
No ho sap	10,9	16,4	12,1	8,7
No contesta	1,7	1,1	1,3	2,1
Ha reduït el consum energètic per unitat de producte fabricada?				
Sí	39,1	35,1	43,3	37,5
No	49,8	56,5	47,4	49,5
No ho sap / NC	11,1	8,4	8,5	13,0

A la seva empresa, en quina mesura els costa trobar personal qualificat en el mercat de treball?

Molt	31,4	39,2	46,3	19,7
Bastant	38,2	25,5	32,7	45,1
Poc	18,9	12,0	14,0	23,9
Gens	4,7	8,0	4,7	3,8
No ho sap / NC	6,8	15,2	2,2	7,5